

Megjelenik hetenkint háromszor a m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 frt. o. 6.
Félévre 5 frt. o. 30 kr.
Egy hónapra 1 frt. o. 10 kr.
Egy óra 1 frt. o. 10 kr.

Szerkesztői szállás:

belső tudósokra 120 szám.

Kiadó hivatal:

Középútsza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

3t. hasábon garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hansenstein és Voglernél (Neuer Markt 11 szám.)
Posten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitott cikke

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimrendők.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezei.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

Előfizetési-díj:

Egész évre 10 frt., félévre 5 frt 50., évnegyedre 3 frt., egy óra 1 frt. o. é.

„K. KÖZLÖNY”

magán távsürgönye.

Feladott Pesten aug. 22-én 8 ó. — p. reggel.
Érkezett Kolozsvárra 22-én 12 ó. 20 p. délbe.

Bazaine folytatja visszavonulását; Ladmiral, Boubaki és Canrobert hadtestei elérték Verdun, útban vannak Chalons felé; Deccaen, Frossard Metzbe vonultak. Bazaine Deccaen hadteste egy részével Verdunbe érkezett.

Mac-Mahon a koronaherceg előcsapatait Dizierre visszavetette.

A második francia hadsereg szervezve van, a nemzetőrségen kívül 120,000 emberből áll.

A nagy háború döntő napjai.

A csatái hírek egész raja özönlí el a lapokat. Egymást érik az ellenmondás teljes táviratok, laikusok és szakértők tudósításai. Annyi azonban és chaosból is tisztán kivehető, hogy a metz-verdun-chalonsi vonalon aug. 14-e óta nagy csatákban mérkőzik az összpontosítás és eroszporítás végett harcoló francia, — a győzelmi gyümölcsét lezsedni akaró, folyvást előre törő német hadsereg.

Ugy látszik, hogy a weissenburgi, wörthi és saarbrückeni diadalok sora bevégződött. Az utóbbi napokban már erőteljes lökemekkel utasítják vissza a nagyobb testekben haladó francziák német üldözőiket, roppant veszteségeket okozván soraikban.

Pedig voltak nálunk kishitűek, kik már is felbomló félben levőnek hitték és hirdették a francia hadakat. Természetesen az ilyen emberek törpe magukhoz mérték azokat a harcosokat, kik Weissenburgnál 12,000-en, 80,000 némettel harcoltak meg több órán át; kik Wörthnél 45,000-en állván szemben 140,000 emberrel ezeknek pyrhusi győzelmet készítettek, mint hősi utódi azon harcosoknak, kik a közel és távol multban vitézségük hírével tölték be egész Európát; kik aug. 14- és 16-kán főnyes győzelmeiket arattak előbb 120, azután 150,000 porosz ellenében, az első napon 4000 francia mellett 18,000 halott és sebesült (porosz források szerint) német katona fedvé a csatát Metznel.

Jól mondja Teratyánszky honvédezedes, hogy az ilyen katonák réműlet általi lehagoltságát csak azok hirdethették, kik a nyulak bocsorában szoktak járdalni; kik, nem vették számításba azt, hogy egy francia katona eddigelő mindig 4—7 német ellen harcolt, s így megveretése dacára is győzőnek tekinteti magát, mert ily magatartása utáni hátrálása inkább arra alkalmas, hogy az egyes katona és a hadsereg bátorságát fokozza.

Bizony a vitéz ezredes lélektani igazságot mondott ez ítéletével, mert ama harcosok, melyeknek árát oly roppant drágán fizette meg a győztes, ismét csatákra állíták a bravúrok nemzetét.

A poroszok ugyan minden aug. 14-ike óta lefolyt napról győzelmet hirdetnek, de ezt halk hangon teszik, és nem követnek Berlinben victoriát. Mert am az aug. 14-iki ütközetről már is kiderült, hogy az reájok nézve tulajdonképp vereség volt. Hogy e napon a király maga vágatott a hátrálók

elébe, ez arra mutat, hogy Metz ágyui nagyon megrongálták a szívós és kitarlóan bátor német hadakat, kiket legvakmerőbb tábornokaik Frigyes Károly és Steinmetz vezettek.

A poroszok az aug. 16-, 17- és 18-iki ütközetek eredményét is maguknak tulajdonítják; elismerik azonban azt, hogy roppant veszteségeket szenvedtek. Amde ha látjuk, hogy a metz-verduni vonalon továbbra is komoly csatára minduntalan visszafordult és támadásba átmenvő francziák elhataloltak Metzbe Gravelotteba, innen Rézonville és Vionvillen át Marslatourba, tehát Verdun megközelítik. — a nem szakértők előtt is kiderül az, hogy a francziák mind inkább haladnak kitűzött céljuk felé, míg az ennek megállítására oly sokat áldozott németeknek, a nagy veszteségeken kívül, avval kelle beérni, hogy a Metz őrségéhez tartozó Deccaen hadtestet oda (Metzbe) nyomták vissza, a hova e hadosztály ép maga igyekezett eljutni, s azt a csatát tarták meg, melynek odahagyása képezte a francia hadműködés egyik célját. Legalább e mellett bizonyít az is, hogy a németek egyetlen helyet sem jelölnek meg Marslatour és Verdun közt, melyet a francziák előtt sikerült volna megszállniok; a mi annak a jele, hogy a hadállásaiba vonuló francia hadsereg nem valóban képesek állandólag lekötni, feltartoztatni, hadműködési alapjától elvágni, s az egy időre harczra kényszerítettek nemcsak emberül megállták a sarat, de előbb győzelmes üldözőiket, számbeli csekélyebb voltuk dacára teljes erővel taszíták vissza a Mosel-vonalra.

Mindezekből az a tanulság, hogy a poroszok többé a weissenburgi, wörthi és saarbrückeni győzelmei együttes árán sem vásárolhatják meg a győzelmet; pedig még mindig roppant túlnyomó erővel állottak a francziákkal szemben. Mi lesz akkor, ha számra csak megközelítőleg egyenlőkké válnának? mi a francia készülődések órási mérvét tekintve, néhány nap múlva ténnyé válnak.

Nem oly könnyű ám Párisba bevonulni! 1792-ben a Braunschweigi hg. is „sétának” nevezte volt a hadjáratot, de nagyon csalódott. Vajon nem fog-e csalódni Vilmos a sas is az ő — Bismarckjával?

Kolozsvár, aug. 19. 1870.

T. szerkesztő úr!

Kérem e soraimat becses lapjába felvenni.

A „Kolozsvári Közlöny” azon eredeti távüregönyre, mely a poroszoknak Metz és Verdun között megveretését közlé, s a poroszoknak Commercyre való visszavetetését — a francziákra nézve, igen helyesen, nagy stratégiai előnynek állítja — a „M. Polgár” helybeli lapnak rendkívüli munkatársa, e lap folyó 18 diki számában, oly áldatkozással tesz megjegyzéseket és oly modorban, miszerint a laikus olvasó azt gondolhatja, hogy ez a rendkívüli (!) munkatára, a legfőbb katonai tudományokat kis újjában hordja.

Nem tudom, ki legyen e rendkívüli ember. Azonban csupa idétlen éleceket tartalmazó megjegyzéseiből ítélve, melyekben a stratégiai előnyt vagy hátrányt oly körülményekből kísérli megbe tározni, mint a minőket e megjegyzéseiben érint, azt kell sejtennem, hogy a katonai stratégia abc-jéhez sem ért!

A „M. Polgár” rendkívüli munkatára név alatt sok badarságot lehet írni a porosz militarizmus dicőítésére, ez legfeljebb a lap tekintélyének árt; de saját neve alatt bizonyára nem akarja ily idétlen élecekkel összefereztelt leccskéket adni a katonai stratégiából; mert alkalmasint érzi és tudja, hogy ilye-mivel csak becsis személyt ténnyé neveltségessé, legalább azok előtt, kik egy keveset értenek az efféle dologhoz.

De ha arra mégis szívesen vállalkoznék, felveszem a vitát az általa felállított téma fölött, különösen ha oly egyén, kirel feltételezhető, hogy lehet (?) némi fogalma a hadi taktikáról és stratégiáról! Igérem, hogy nem fogok élezelődni, csak a dologról magáról komolyan szólni.

Egy katonatiszt.

*) A legújabb távirat szerint a francia sereg felől már Verdun és Chalons közt áll.

Szerk.

A háború.

A félhomály, mely a metz-verduni vonalon 16. és 17-én vívott ütközeteket takarja, még mindig nincs ugyan teljesen eltávolítva, de nem egy jel mutat, hogy Bazaine táboragy csapataival csak ugyan utat tört marának Frigyes Károly herceg hadosztalpai között. Ámbar a 16-án este a porosz király főhadiszállásáról jött sürgöny sok apró-cseprő, nagyobbára jelentéktelen részlet között azt is alintja, hogy a francziák Metzbe dobattak vissza, a lefolyt három nap alatt egy sürgönyön kívül, mely a francziák veszteségeit számítja elő, porosz részről egy további szó sem mondott ezen következményekben csaknem beláthatlan eseményről. A győzelem hatásának eltitkolása a porosz részéről csak az által magyarázható ki, hogy a győzelem, illetőleg a Metzbe való visszavonulás — legalább 16-án — egyáltalában meg nem történt. Még ha Bazaine táboragy győzelmi jelentéseinek hitelt sem adunk, még akkor sem fogadjuk el igaznak a porosz állítást, mert a tények kétségtelenül megbiztosítják azt. Ha a poroszok a francziákat 16-án Metzbe visszaverték, úgy 17-én a küzdelem ugyanazon helyen meg nem folytatható volna.

Az tehát bizonyosnak vehetjük, hogy a tizenhatodik roppant küzdelemben Bazaine táboragy az egész vonalon visszavetette az ellenséget. A mai francia sürgöny 17-iki ütközetről azt mondja ugyan, hogy benne csak az utócsapatok vettek részt, míg a sereg zöme folytatja útját Verdunnek, azért a nagy visszavonulási küzdelem a francziák javára véglegesen eldőlnék nem lehetjük. Egy párisi 17-én este kelt magánüregöny, a visszavonulást már teljesen biztosítottak mondja s így hangzik: „Bazaine utolsó sikere Metznel oly nagy fontosságú volt, hogy általa a Marne mögé szándékol visszavonulás többé meg nem akadályozható.” Azonban csak egy pillantás a térképre s komolyan kétkedünk kell e sürgöny tartalmának valószínűségén. Gravelottától Verdunig még nagy az út s a tömegtelen számú porosz hadsereg még nem egyszer veszélyezteteti a visszavonulást, „sőt ha a koronaherceg hadserege ideje korán a csatavonalba érkezik,” a francziák újlag a legkomolyabb veszélyben forognak. Azonban alapos okunk van azt hinni, hogy a koronaherceg a csatát csak akkor érheti el, ha a francziák már biztonságban lesznek.

A bécsi lapok, melyek alig három kivétellel, mind choruban zengik Bismarck gróf dicsőségét, a poroszabbak a poroszait, roppant győzelemnek állítják a 16-iki csatát, mert természetesen csak a porosz jelentést tartják hitelesnek. Szerintük tehát kétségtelen, hogy Bazaine visszavonulási vonala elvágott a így a francia hadsereg döntő csata nélküli teljesen megbénított. Ez azonban csak egyszerű kombináció, és sok tekintetben még valószínűtlenebb mint az, melyet mi tartunk valósnak: Régóta nem volt a távirat oly hallgatag, mint ma, midőn oly sok fontos dologról hozhatna hírlálgosítást. Reméljük, hogy legközelebb beszédes lesz a teljesen megvilágosítandó a helyzetet, mely nem oly alakot mutat, a mily szempontból néztük azt. A francia barátok francia, a poroszok porosz győzelemnek látják. Ha Bazaine visszavonulása sikerült, úgy Chalonsban az egyesült francia hadsereg 350,000 emberből álland.

Párisból több különböző oldalról jövő sürgöny meggyújtató közleményeket hoz. Palikao gróf, úgy látszik, a helyzet emberévé nőtte ki magát. Intézkedései nagy rokonszenvenek örvendenek. Bazaine tábornagyba pedig a hadsereg föltétlen bizalmat helyez, s a pár nap óta lényegesen megjavult viszonyok közt nem fel többé a jövő eseményeiől. Ha Bazaine csakugyan megverte Károly Frigyes herceg hadseregét s a chalonsi utat biztosította magának, úgy Franciaország megmentése igen valószínű.

(Posti Napló.)

A Verdun és Metz közti ütközet.

(Posti Napló után.)

Midőn e sorokat írjuk (d. e. 11 órákor) a Verdun és Metz közt 15-én ballasztott ágyuzást közelebb megmagyarázó sürgönyt még nem kaptunk. Ezen ágyuzás azonban igen könnyen magyarázható a megmondjuk, hogy 14-én a porosz csapatok már Vionvillenben állottak, hogy ugyanaz nap este kelt csak át a francia hátvéd, mely 2 hadtestből állott és végre, ha azon sürgönyöknek vesszük tekintetbe, melyek a németek visszavonulását Commercyra jelzik. Mindezeket összevetve világosan kiülis, hogy míg a német sereg egy része a francziák visszavonulását Mosel balparijára és onnan Verdunra, a 14-én tett támadás által késeltető, addig a német

sereg balszárnya Pont a Moussonon keresztül a francziák visszavonulási útjai felé sietett és 15-én azokat már meg is támadta, még pedig alkalmasint Fresnes tájékán, hol a francziák a még visszavonulásban lévő hadosztalpaik biztosítására a Longeau és ezzel több párhuzamosan folyó patak mögött, Champon és St. Hilaire falvak közt és előtt igen előnyös védállást találtak. A hadjárat kitérése óta a francziák soha sem voltak oly kényes helyzetben, mint 15-én és a következő napokban.

Seregök e napok alatt a szekerészet egész tömegével tíz mérföldnél hosszabb úton szétszórva vonult vissza Verdunra és még e hosszú hadosztalop, mely összesen két és csak részben Gravelottától Etainig három országút talált, elejével már Verdunnál állott, addig hanulja még Metz előtt egy majd 2 mérföldnyi hosszú csatavonalon: Bellecroix től (a Sz. Avold felé vezető út melletti kis házesopori) egész a Moselig még az ellenéggel küzdött. Iy körülmények közt természetes, hogy a hátrálási vonalat felbeszakítással fenyegető, délről jövő támadást minden áron meg kellett és meg kell ezentul is visszaverni, mert ellenkező esetben a francia sereg kettévágra, egyik része észak felé lenne kénytelen hátrálni, míg a másik része talán még Páris ágyui alá menekülhetne.

A 14-én Metz alatt tűzben állott két francia hadtest legjobb esetben is csak ma érkehet Verdun alá és így valószínű, hogy tegnap és ma is a verdun-metzi országútól délre még több heves ütközet váratott, melyek azonban csak is akkor bírnának nagy jelentőséggel, ha a németek e napok alatt annyi baderót vihettek Fresnes felé, hogy a francia visszavonulási útba csakugyan erős éket szoríthatnának.

Kápolnai.)

A Mezőségről.

Fel-Detrehem, aug. 15. 1870.

A „Federatio” idei 69—401. számában egy román lelkészről egy cikk jelent meg „Din Cmpia Transilvanu” cím alatt, mely korunkban a civilizatio irányát egész buzgalommal a tudomány és társadalom terére irányulnak mondván, világító szöveknél szolgát az egyes hazafiak érzelmeibe bepillantunk. Ugyanis cikkíró úr elismeri a román színészet szükségességét, kiemeli Miló román színigazgató úr Erdélyben útazása alkalmával aratott dicsőségét, s az idegen nemzetek e részbeni méltánylatát; felhozza folytatolag az erdélyi „Mezőség” nyomorult helyzetét, hol sem egy nagyobb város, sem mezőváros nem létezik, s így nem bálul, ha legtöbben a mezőségek közül a színészet mivoltát nem ismerik.

Majd attér felső detreheimi román lelkész J. M. úrra, ki egész odaadással kíván segíteni nemzetén mint igaz szülő, s színi előadást rendez ezeretett fia közt, remélve, hogy ilyes érdemért a m. magyar minisztériumtól egy érdemkeresztet díszesített fel, mivel segédkezet nyújt a magyarosítási eszmének („o tempora, o mores!”) Továbbá siralmas panaszra fakad s felkiált: „ezegény román nemzet, meddig leszel arra itélve, hogy saját anyai emléden, mérge és üldöklő kigyókat nevelj fiad elpusztítására? Meddig vagy arra kárhoztatva, hogy saját költőgeden, saját inézetekben annyi hitzegő rossz fiat nevelj? Borzasztót kelle őseinknek vétekeznük, hogy annyi százados túrlélem, gyűv és lealjasítás ne legyen képes ki-elégíteni a mindenható Isten bosszuját! stb. Szóval: kárhoztatja szabadelvű gondolkozasmódját, s rágal-makkal illeti ezen elvetemedett boufíarsat, s nyilvánosságra hozza fájdalomszültte okait, kijelentvén tisztelőndó M. J. úrnak, hogy merészelt román pap letére, ki 4 évig ente Balázsfalván a seminarium keuerét, — saját lakát (correndum dictu) egy vegyes nemzetiségűből álló olvasó egyletnek használatra adni, hol minden magyarul foly, s e mellett még magyar könyveket is olvasnak; úgy látszik, hogy ezt a magyar nyelv iránti tübzűgő vonzalomtól cselekedte: a miót dicsőíteti magát nem szegylte. Vegre szörnyű hibaul tudja fel tisztelőndó M. J. úrnak azt is, miért engedte meg, hogy idei június 10-én saját c-üében magyar művészelői előadás rendezéséek boufíak által anyagyl nyelven (in limba angelorun), szóval, oly siralmas lamentaióra fakad cikkíró úr, hogy bánnjuk, miszerint szíve meg nem szakadt a sok fájdalomszült leiki mardosások miatt, melyeket cikkíró úrnak egy paptarsa gondatlanpaga okozott.

Ezen intózatok okok miatt (cum teneatis amio) kívánja cikkíró úr a román olvasó közön-

*) Tehát e stratégia is Commercy visszavonulásáról ír és nem osztja a „M. P.” há-

A csataterről.

ség előtt tisztelendő M. J. urat letörpíteni, a mint igazbíró román lelkész felebarátját túlbuzgó szeretetből, a szentírás parancsával ellenkezőleg: kenyér helyett kövel dobni.

Ezen kiívó egoista eszméket megozafolni, a tényállást az igazság alapján hiven tolmácsolni a nagy érdemű olvasó-közönséggel megismertetni, honfiai kötelességnek ismerjük.

Általán ismert tény, mibe a cikkíró úr is belenyugszik, miszerint a „Mezőség” csekély számú értelmisége is nagyon el van szigetelve a tudományos köröktől, s a szellemi haladással így viszonyok közt nem mindenki képes lépést tartani; ennél fogva a tavalyi őszön Felső és Alsó Detrehem néhány honpolgára elhatározta egy olvasó-egylet alakítását, s azt hatóságilag megerősítve létesítette is. A tagok száma először csak 9-ből állott, még pedig 5 magyar, 3 román és 1 zsidó ajku egyénből; alapszabályainkat így magyar nyelven szerkesztők, annyivalinkább, mivel a román tagok is mindnyájan bírják a magyar nyelvet; miből kiindulva nem láttuk szükségének szabályainkat román, vagy zsidó nyelven is életbe léptetni, annyival kevésbé, mivel szabályaink értelme szerint mindenkinek hatalmában áll szabad akaratja szerint azon nyelv használatát, melyen magát könnyebben kifejezheti. A magyar lapok mellé közmegegyezéssel 3 román és egy héber lapot rendelünk meg; s mivel alkalmas helyiséget az olvasó-egylet számára nem kaptunk, szíves volt fel-ső-detreheimi román lelkész tiszt. M. J. úr egyik lakozóját felajánlani, míg alkalmasabbra szert tehetünk, s az egylet igényei egy terjedelmesebbet kívánnak. Ezen, sem egyik, sem másik nemzet érdekeit meg nem sértő célra, csekély tehetőségünkhöz képest oda működünk, hogy szabad tért nyissunk a két község román ajku köztanítóinak is az egyletben díjtalanul résztvenni.

Továbbá, átlátva azt is, hogy egy olvasó-egyletnek nemcsak hírlapolvasás feladata; de lehetőség oda működni kötelessége, hogy hasznos, tudományos könyveket is szerezzon, s végre az egylet könyvtára alapjára folyó hó 10-kén egy műkedvelői előadás rendezett, mely alkalommal a megkívántat helyiség hiánya miatt, újból említett román lelkész és tagtárs M. J. úr a bajon segítve, saját birtokán fekvő csűrét, mely a darab előadására alkalmasnak látezik, — minden önrész és haszonlesés nélkül, csupán hazafiai jó indulattól — átengedte, s ezen tényre által nemzetközönséggel nélküli közös érdekünkön annyit segített, hogy jelen alkalommal 60 o. é. ft begyűlt tiszta jövedelemből már meg is rendeltetett egyletünk számára annyi mennyiségű könyv, mennyi az egylet igényeinek megfelel, a megrendelés e szerint magyar, román és német könyvekből áll.

Igy állván a dolog mivolta, nagyon különösnek találjuk cikkíró úr okoskodását; itéljen a közvélemény, melyik nemzetiségnek szolgáltattat okot egyletünk arra, hogy egy román pap házában helyünk ne legyen s meg ne szenvedestünk? S hogy e lelkész ezen baráti tettéért excommunicáltassék egy igénytelen sophista által? Mi aérítette tehát a cikkíró urat annyira, hogy epés kifejezéseivel, egy jóra törekvő nemzet előtt, elfordított, hamis és jellemzően vádakkal oly egyéniséget merészelt pollelgérre buzgolni, ki tagtársunk, s ki nemcsak hogy emberi kötelességet tannított szabadelmű tettei által; de sőt saját nemzete szellemi előhaladását is lelkesen előremozdítani kívánta és kívánja.

A tudomány igaz barátja csak örülni tud azon, ha látja, hogy hazánk sorsának fordultával mind a szellemi, mind az anyagi téren új életpezgés mutatkozik. De a mily öröm fogja el lelkét különben a sokoldalú szellemi előhaladás szemléleténél, ép oly sajnálkozással, sőt botránkozással vendi azt, ha látja, hogy némely átlúdós által a tudomány lerántatik felesleges trónusáról, s nemzeti-egyi igazság hiányára eszközövé aljasított. Egyébiránt cikkíró úr ezen bárgynaságát nem is méltánok figyelemre, ha egy jóra törekvő s vegyes nemzetiségű álló testületet nem sértene. Ugy látszik céljait tűzte ki egyletünkben az egyenlőség magvát elhinteni s a jóra törekvő egyéniségeket a haladás teréről visszaretenteni. De arról kezeskedünk, hogy fanatikus eszméi egyletünkben viszhaggra nem találjanak. Mi tagtársainkat védjük s a nagy olvasó-közönségre bizzuk a bírálatot. Egyezsere mind azon óhajunkat nyilvánítjuk cikkíró úrnak, vajha magába térve s vidékén a tudomány szövénekét meggyújtva ő is oda működne, hogy a „Mezőség” egyletünk példáját mentől számosságban kövesse; s ha képes leend ezen téren oztó éroi, rendezze azt azon nyelven, a melyiken óhajja, legyen az román, tót, chinai, mi bizonyára méltányolni fogjuk s őszinte elismeréssel leszünk az iránt; nem fogunk panaszra fakadni, sem javoszkelve hírlapokban kürtölni nyelvérdekszülte fájdalmainkat; így a művelt világ előtt is érdemeibbnek mutatná fel magát, mint olyan, ki a liberalis eszméket egoisták szellemében fiogtatja.

A felső- és alsó-detreheimi olvasó-egylet tagjai.)

Egész tisztellel kérjük a „M. Polgár,” a „Hon” és a „Pesti Napló” t. szerkesztőseit — sivekedjenek e közérdeklő czáfolatunkat lapjaikba felvenni.

Berlin, aug. 18. Egy Pont-a-Moussonból aug. 17-ke estéről kelt hivatalos sürgöny jelenti: Alvensleben altábornagy e hó 16 kán a III. hadtesttel Metzből nyugatra előnyomult Verdunnek, az ellenség visszavonulási útjára. Véres harc fejlődött ki Decaen, Ladmirault, Frossard, Canrobert hadosztály és a császári testőrség ellen. Alvensleben altábornagy a X. hadtest, azután a VIII. és IX. hadtest hadosztályai által Frigyes Károly herceg vezénylete alatt felváltva támogatott, s az ellenség, dacára jelentékeny túlerejének, 12 óra hosszat tartó heves küzdelem után Metzhez visszavonult. — A veszteségek minden oldalon igen jelentékenyek. Porosz részről elesetek Döring és Wedel tábornok, Ranch és Greuter tábornokok megsebesültek. A király üdvözölte a hadcsapatokat a győzelmesen megtartott csatájáért.

Es most térjünk át a legújabb táviratokra, melyek a két nevezetes nap történetét festik.

S kezdjük a berlinieknek, melyek még folytatolag is oly fényes sikerrel beszélnek, hogy a tegnapi reggeli bécsi lapok már a háborút bevezették hítték; Mac-Mahont elvágta a főerégtől a koronahatár útban állt Páris felé.

A berlini Woltz féle iroda Pont-a-Moussonból kelet kijelölése nélkül jelenti: „A tegnapi esti közetben a brandenburgi hadosztály lépett fel támadolag s csak 6 órai harc után nyert támogatást. A francziák Bazaine alatt Metz felé verettek vissza e 2000 foglyot, 2 sasi és 7 ágyút vesztek.

Páris, aug. 18. Bazaine-nek aug. 16-dikán kelt sürgönye jelenti: Ma reggel Frigyes Károly hadserege erős támadást intézett a francziák jobb szárnyára. Forton lovas hadosztály és Frossard hadteste erősen ellentálltak; a Rezonville által jobbról balról léposzatosan felállított hadtestek egymás után bevonultak a küzdelembe, mely alkonyatig tartott.

Az ellenség tetemes erőket fejtett ki és több ízben ismételt támadásokat, melyek igen erőteljesen visszautasítottak. A nap vége felé egy új hadtest megkísérelte balszárnyunkat túlszárnyalni, de mi mindenütt megtartottuk positionunkat és az ellenségnek tetemes kárt okoztunk. A veszteségek nagyok. Bataille tük megsebesült. Egy náncs ezred a leghevesebb csata közben sortűzet adott a marsal tábornokára és a kísérő legénységéből 20 embert harc képtelenné tett, egy kaphányt pedig megölt. Az ellenség az egész vonalon visszavertett. 120.000 ember vett részt az ütközetben.

Páris, aug. 18. (Hivatalos.) Bazaine tábornagynak egy aug. 17. d. u. 4 óráról kelt sürgönye jelenti: Tegnapi Doucourt és Thionville között egész nap csata folyt. Az ellenség visszavertett; a francziák az elfoglalt állásokon töltötték az éjt. Néhány órára megakasztottam a támadást lözerkiosztás végett. Szemben velünk Frigyes Károly herceg és Steinmetz tábornok csatáztak.

Páris, aug. 18. Egy másik, Metzről, aug. 17-ről kelt hivatalos távirat jelenti: Tegnapi Gravelotténál igen komoly csata folyt. Seregünk győzött; de nagy veszteséget szenvedett.

Páris, aug. 18. Verdun szerdán este. Egy Brieg-ből érkezett távirat szerint a csata folytatást tart Mars Latour felé s a francziáknak kedvez. Mindkét részről sebesültek hoznak Briey be.

Hitelt érdemlő mars latouri utasok nagy csatáról beszélnek, melyben tegnap a porosz sereg zöme is részt vett. Az ellenség visszavertett a Mosel és a lovaság erősen tüzelt rá. A hír azt beszéli, hogy Bataille és Frossard tábornokok megsebesültek.

Verdunból szerdán esti 4 óra után 5 perccel következő távirat érkezett Párisba:

„Egy Brieg-ből kelt távirat szerint, a csata folytatást tart. A Mars-la-Tour felé eső oldalon a csata kedvezőnek látezik. Számos francia és porosz sebesülteket hoznak Briey be. — Más oldalról jelenti, hogy egy körülbelül 1200 (?) főnyi túlság s lovaságból álló hadtest a Brieg és St. Jean közti fennsíkon táborozik. E hadtest csirkáló őrzárakat küldözött szét, melyek Briey-be jöttek. — Mars-la-Tour-ból jött, hitelt érdemlő utasok egy, tegnap a porosz sereg zömével folyt je lentékeny harcáról beszélnek; — mely utóbbi a Mosel felé vetített vissza, s a testőrlavaság által igen erősen támadtatott meg.”

Páris, aug. 19. (Hivatalos távirat a francia főhadiszállásról, aug. 18. este 8 óra.) Részletek az aug. 16-diki csatáról: Ladmirault hadteste képezte a jobbszárnyat. A 73. sorozd egy zászlója megsemmisített egy porosz zászad ezredet, s elvette zászlóját. Részünkről több lovasági támadás történt, fényes sikerrel, mely alkalommal Legrand tábornok elesett. — Döring és Wedel porosz tábornokok megsebesültek. Azt állítják, hogy Albert porosz herceg, a lovaság főparancsnoka el-esett. Az éj beközeledtével urai valának az ellenség által előbb elfoglalt hadállásoknak. Aug. 17-én az utóhadnak harca volt Gravelotténál. Az aug. 16-ki csatában megközelítőleg 150.000 porosz vett részt.

De a táviratok között legnevezetesebb az, melyet a „Wehr Ztg” Párisból 17-ike éjéről kapott, Bazaine utolsó eredménye Metz alatt oly nagy jelentőségű, hogy ennek folytán az elhatározott

visszavonulás a Marne mögé többé nincs vesélyeztetve. Kikötés van rá, hogy a rajnai hadsereg 275.000 emberre fog emelkedni.

Berlin, aug. 17. A 6-dik hadtest, a déli hadsereg megerősítésére indult. Strassbourg erősen bombáztatik.

Karlsruhe, aug. 17. A bádeni főhadiszállásról, Lamperscheimból, aug. 14-ről hivatalosan jelenti: Strassburgban folytatják a sáncok fölfegyverzését és egyéb védelmi intézkedéseket. — Aug. 13 kán sikeres ütközetek voltak, melyeket az osztrók a védművek rombolása végett kezdtettek. Ez alkalommal a pályavárvan egy vaspályavonalt felgyújtott a bádeni csapat által. A bádeniek vesztesége 3 halott, 17 sebesült.

Egy tekintélyes katonai lapnak, a „Vehr Ztg”-nak erre vonatkozó összehállását bemutattuk olvasóinknak:

Fontos események állottak elő. Midőn tegnap e helyt állítottuk, hogy kétségtelen, miszerint a poroszok a Verdunba vonuló francia hadtestet megtámadni fogják, akkor még nem is sejtettük, hogy a legközelebbi hajnal már is reflexióként annak híréhez hozza, mit mi állítottunk.

A poroszok részéről csakugyan megtörtént a támadás; de két napi erős küzdelem után is nem azon eredménye volt, melyet Frigyes Károly óhajtott, s melyet mint tényt a főhadiszállásról szólnak eresztettek.

Ma már felesleges volna e kérdés: Mi fog immár most történni? Egmásnak ellentmondó hírek után stratégiai kombinációba bocsátkozni egy el nem döntött harc felett — esztelenesség volna. Elég időnk lesz arra, ha a biztos híreket megkapjuk ezen még mindig dühögő nagy csatáról.

Egyelőre azon feladat jutott nekünk osztályrészül, hogy kritikai szemmel vizsgáljuk meg az egymással ellenkező híreket, hogy így azután az igazat kihozza az közzé is tegyük. Hiszünk is, hogy e munkánkat figyelemmel fogják kísérni.

A legelső távirat, mely a metzi ütközet-ről érkezett, Pont-a-Moussonból volt czimezve és porosz hivatalos; ez kedden 16-án érkezett egyédtől. Ez idő óta a poroszok részéről semmi tudósítás sem érkezett. Mi elhiszük mindazt, mi azon tudósításban áll a harcoló francia divíziók praecisirozását, azok túlnyomó többségét stb; de azon állítás, hogy Bazaine Metzbe visszavetített, hazugság. Ezt bizonyítják azon sürgönyök, melyek Metz-ből érkeztek Bazainetól, habár mi azoknak nem is tulajdonítunk nagy fontosságot. A legelső sürgöny a 16-iki csatáról egész komolysággal feltűníteti a helyzetet, így: Mi mindenütt ellentálltunk és positionunkat mindenütt megtartottuk. Esti 8 órakor: Az ellenség az egész vonalon visszavetített. A második, 17-iki sürgöny pedig ezt mondja: Mi az egész éjén át az elfoglalt helyeken maradtunk.

Amde még a tábornokok sem hiszik. Mindazonáltal bírnak más kiindulási pontokkal is még, hogy ne higgyünk a porosz állításoknak. Briegből a csataterről északra, mely egyszerűsind a legközelebbi távirat állomás, 17-eről jelenti, hogy a harc folytatást tart. Lebetséges lenne-e ez, ha a francziák már 16-kán visszavetítették volna? Bizonyosan nem! Megerősítettünk hittünkben azon Briegből kelt közlés által, hogy oda számos francia és porosz sebesülteket vitettek. Ebből kétségtelenül kitétnék az is, hogy Bazaine azon vonalon túl nyomul előre, melyben azelőtti napon a poroszok állottak. A testőrlavaság robama is igen valószínű a fennebb mondottak után, s minden körülmény összhangzik avval, hogy a poroszok egyelőre hátrálnak.

Foglaljuk össze: Frigyes Károly hg. most is mint Königinizátnál egymagában támadott. Két napi véres küzdelem dacára eldöntés még nem történt. A legutóbbi ismeretes távirat perczében a poroszok tért vesztettek.

Ez nagy eldöntő pillanat. Ha a koronaherceg mint Königinizátnál, még jókor megérkezik, ugy Bazaine el van vesztve; azonban valamely véletlen szintűgy miut valamely nagyon messzeható hadművelet a koronaherceget távol tartatja; ha Bazaine időközben a vele szemben álló ellenséges, már megíngatott baderőt szétszazza, ugy noha a harc még csak ekkor kezdődik meg igazán, de Franciaország meg van mentve!

Metz, Lotharingia északi részén van és az első rangú várak közé tartozik. A Mosel folyam mellett fekszik, még pedig úgy, hogy az két oldalt körülveszi. A vár egyik részén a gyönyörű és termékeny Mosel-völgy terül el, mely fél mértföld hosszú és 200 széles. Metznél találkoznak a saarbrückeni és luxemburgi vasutvonalak, melyek együttesen Nancytál ismét a francia keleti vasutvonalal vannak összeköttetésben. A vár központja a Lotharingiában elterülő szőlőknak, itt mezezik ugyanis át egymást a legtöbb utak, mi a jelenlegi csatározásnál nagy fontossággal bír.

Metz vára a 16-ik században épített és Chevalier de Ville által alapítottat, de csak később építették ki nagyobbaberrt alakban Vanban által. Ez idő óta mindinkább nagyobbodott a vár olyan-nyira, hogy jelenleg majd csaknem 2 mértföldre terjed ki annak területe. Metz déli részén egy erőd van, nyugaton a Mosel erőd, keleten pedig a hatalmas Bellecroix erőd fekszik. A Mosel folyam balpartján a St. Quentin-hegy terül el, mely 1000'

magas. Metz védelmére legalább is 30—40.000 ember szükséges, hogy pedig nagyobb biztonsággal őriztethessék, 60 ezer ember feltűgyelete kívánatik meg, ezáltal azonban nem hisszük, hogy a várban annyi katonaság volna elhelyezve. A német hadsereg e vár fontosságát nem hagyhatja figyelmen kívül, mert a hadsereg összeköttetésére nézve nagyon is veszélyes befolyással bír, azonkívül még sok akadály gürdülhet e várból a visszavonuló hadsereg elé.

Metz és Strassbourg rég idők óta fogva már nagy fontossággal bírnak a német háborúkban és ez alkalommal is a túlság sok löszerrrel van ellátva, a vár bír egy 2 mértföldre terülő vízvezetékkel is; a városnak mintegy 60.000 lakosa van. Már a XI-dik században is szabad német város volt 1648-ban pedig Franciaország birtokába jutott.

A metzi csatáról a hernyi porosz nagy főhadiszállásról f. hó 16-áról Berlinbe küldött hivatalos jelentés így hangzik: „Aug. 14-én d. u. 4 óra felé Metz előtt levő előhadunk a vár oltalma alatt még táborban levő hadtestek elvonulását hívtá észrevenni. A Goltzandár baladektalanul megtámadá a Decaen (előbb Bazaine) hadtest utóhadát, s ezt oly heves harcra bonyolította, hogy az ellenséges hadtestnek, valamint a Frossard hadtest több osztályainak, annak támogatása végett vissza kelle fordulniok. Glümer tábornok tüntént elővezetése saját 2. Osten Saeken dandárát. Továbbá a Kamecke és Wrangel hadosztályok kellő időben a legbatalyosabb módon bocsátkoztak be a harcra a balszárnyon, e végtől az ellenséget minden pontról egészen a várművek mögé veték vissza. Ekközben a L'Admirault hadtest az 1-ső hadtest jobb oldalát próbálta megtámadni, azonban Manteuffel tábornok által saját dobpergés közt előremenő tartalékai-
val megtámadattak és több védműnek rohammal elfoglalása után, az ellenség ezen szárnyon ismét-oly határozottan a várba vetetett vissza. Csapat-
aink Bellecroix és Borny-ig az ujon épített erődök láváloiságáig nyomultak elő.

Ma reggel király ő felsége megsemmisíté a harczért és szemügyre vevé a porosz és francia sebesülteket biztos elszállítása végett a harczterén állva maradt porosz előőröket. A legmagasabban fekvő pontokról a Mosel jobb partján az ellenségnek többé nyoma nem volt észrevehető. A folyamom-
tól látható sürt porfellegekből az ellenséges főse-
reg elvonulására lehetett következtetni.”

Már 12-én este azt jelentették volt német rész-ről St. Avoldból, hogy a francia hadsereg oda-hagyá a francia Nied mellett erődnét állását a Meiznél a Mosel mögé vonul vissza. — A francia Nied csak néhány mértföldnyi hosszúságu folyócs-
ka, mely Metztől északra a Moselbe ömlik. A Nied mindenestre jó előőrsi védgát, de semmiesetre sem oly állás, mely komolyabb ellenállásnál biztos támasznál szolgálhatna. Ezen folyócsan kívül van még egy más folyó, a német Nied Lotharingiában, mely észak-keleti irányban Merzig felett a Saaba-
ömlik. Utóbb nevezett napon a porosz lovaság Metz, Pont-a-Mousson és Nancy előtt állott. Ezen előnyo-
mlásra mutatnak a 12-én kelt hivatalos táviratok is, melyek szerint 12-én este az ellenséges előha-
dak a frouardi vaspályafőig jöttek, a hol azonban visszavertek. A fevesénél fogva fontos Frouard város egy mértföldnyire fekszik Nancytól, egy a Mosel és Meurth összefolyása által képezett sarok-
ban. A metzi vaspálya e várostól északra viszen át a Mosel jobbpartjára, a hol aztán a Meurth völ-
gyében folytatja útját, s közvetlenül a város alatt a Strassburgba, Nancyba, Toul- és Párisba vezető francia keleti pályába szakad.

A francia sürgönyök 12-ről csak annyit mon-
danak, hogy a lovaság e napon „fényesen sike-
rűlt kemozemlést tartott.” Aug. 13-án a francia jelentések mind sürűbbek lesznek az ellenséges mozdulatokról a Mosel felé, hol mindinkább állást foglalnak. Pont-a-Mousson is e napon szállják meg a poroszok, de visszavertnek a francziák által. 14-én azonban a porosz túlnyomó erő vég-
leg elfoglalja Pont-a-Mousson; ugyane nap hagy-
ták el a francziák Nancyt, a porosz lovaság pe-
dig Frouardtól északra összerombolja a vasutat.

Napoleonnak egy ugyancsak aug. 14-ről Lon-
gevilleből kelt távirata azt jelenti, hogy a fran-
cia hadsereg megkezdte visszavonulását a Mosel balpartjára. E visszavonulásánál, mint tudjuk, a francziák túlnyomó porosz erő által lepetek meg, mi, — ha tekintetbe vesszük, hogy egy reggel ez-
között kemozemle után az jelentetett, miként „el-
lenséges csapat sehol sem látható”, — arra mutat, hogy a francziák nagyon rosszul vannak értesítve a poroszok hadállásáról s mozdulatairól. A nap
győzelmet mindkét hadsereg magának tulajdonítá. Közelebbi hírek a csata lefolyásáról mindaddig hi-
ányzanak. Ugyancsak 14-én hagyták el Napoleon s a francia trónörökös Metzet, hogy Verdunba
menjenek. E lépés egy császári proclamációba ada-
tik tudni a hadseregnek.

E napon, azaz 14-én d. u. 2 órakor Toulnál 1500 méternyi távolságra poroszok jeleztek, s nemsokára rá csakugyan megjelent egy csapat zászad s a várost megadára szőlította fel, de ez visszautasított. A francziák eddigi visszavo-
nulásából a poroszoknak szűnetlen támadásából az látezik, hogy a francziák, mint már mondtuk, időt akarnak nyerni újabb csapatok összerolására,

ing ellenben a poroszok nyakra-főre szetnek eddigi előnyeiket kiaknázni s a francziáknak erőszaporításra időt nem engedni. A hadseregek mai állása szerint Metz alig bír már jelentőséggel, mintán helyőrsége alig van oly nagy számmal, hogy adandó alkalommal támadólag is fellépessen. A franczia hadsereg ekközben valószínűleg vésze fog húzódni Toul, Bar le Duc, Vitry és Clàons felé; mi által Paris is védve volna s a franczia hadsereg is támadólag léphetne fel, ha a körülmények úgy kívánok s a csapatösszesítések megengedők.

A franczia tengeri expedícióját ismét újabb hírek merülnek föl. És különösen a franczia lapok helyeznek reményeket ezen expedíció sikerében.

Az „Ordre de bataille”, mely alatt a franczia hajóraj Bouet Villamez tengernaggyal megindult: következő: I. osztály: páncélos hajók; „la Surveillante” (tengernagyi hajó), „la Gauloise”, „l’Ocean”, „la Planché”, „la Jeanne d’Arc”, „la Thétis”, „la Guenna” és „Jerome d’Napoleon.” Ez az osztály a balti tengeren van. II. osztály: „Savoie” (tengernagyi hajó, Pehonet ellenadmiral), „la Valenreuse”, „la Rouanche”, „la Montculm”, „la Victoire”, „l’Atalante”, „le Rochambeau.” III. osztály: „le Taureau” (a franczia hajóraj egyik legveszedelmesebb hajója), „Duyot”, „Cosmos”, „Bongainville”, „Catinat”, „Chateau Renauld”, „Castor”, „Peirin”, „Bonsaque”, „l’Henreuse”, „Ariel” jelző hajók. Továbbá a „Hirondelle” — a franczia hajóraj legsebesebb s leggyorsabb hajója.

Dánia megengedte, hogy a Helsingör kikötő gyűlékezési és szervezési helyéül szolgáljon a franczia hajórajnak; itt fognak ellátni a franczia hajók a szükségesekkel is. A szükséges hivatalnokok és tisztek már 3 kán indultak el Cherbourgól a „Hirondelle” hajón Helsingörbe a szervezési munkálatok végzése miatt.

E hajóraj már megkezdte működését. — A „Kieler Ztg.” jelenti aug. 12-éről déli 12 órakor: „Két óra előtt azon hír érkezett, hogy franczia hadihajók állnak az Elbe torkolata előtt. Tudjuk már, hogy a franczia hajóraj 8 páncélos hajóból és három csapatszallító hajóból áll. (Csak az I. osztály áll ennyiből; a fentebbi leírásból láthatjuk, hogy az egész franczia hajóraj sokkal nagyobb.) Másfél óra óta közben közben megazakított erős ágyúdörgés a tengeren.”

Vidéki levelezés.

V. Hunyad, aug. 16-án, 1870. T. szerkesztő úr! Tegnap reggeli 4 órakor egy idevaló piaci kocsmában egy gyilkossági bűntény hajtott végre egy két évvel ezelőtt ide telepedett karlovici születésű Borcsaszky Miklós nevű nőlen borbély által, melynek körülményeit közzé tenni érdekes volna miatt, s a kártyajáték veszélyes voltának tanúságáért szükségesnek tartom.

Nevetett borbélylegény folyó hó 15-re viradólág három más idevaló mesteremberrel, kik közül kettő nő, egy pedig nőlen ifjú, egész éjezakan át kártyáztak a közbe közbe iddoggáltak, míg a reggel közöledtével nevezett borbélylegény társával a kártya felett összeveszett, s összekapás közben az egyik kártyázó társ által földreterített. Ezen bántalom a pénze elvesztése miatt aggodalmában a kocsmából eltávoznán, kevés idő múlva egy éles késsel felfegyverkezve tért vissza társaihoz, kiket most dühös haraggal megtámadott s mindeniken több késszurást ejtve, őket menekülésre kényszerítte. De volt még egy tagja az éjjeli társaságnak, ki ugyan nem kártyázott, csak mint néző és íróta volt a kártyázókkal. Ezen Kropiczker Márton nevű oszmadia mester közbejáró szerepet vállaltva, csillapító szavakat inrített a felbuzsult borbélyhoz, mely által annak haragját maga ellen is felgyalasztván, az most egész szulát az ártatlannal éreztette; ugyanis a vérengző borbély káromló szavakkal neki agyarkodva a oszmadiának, ezen szavakat bangoztatva: „nézze neked is...” — úgy ütötte gyilkos kését bal vállá mellé a melljébe, hogy az azonnal halva rogyott le, s ekkor a két ott hagyva az áldozatnak testébe, a városból ki a mezőnek vette útját. A tény után a csendőrtök a gyilkos után küldetvén, azok csakugyan feltalálták azt a második falu határára, s miután a csendőrtöknek is elleszegült s magát megadni nem akarta, csak néhány szuronydűfés általi meggyengítés után lehetett elfogni, s a dévai igazságszolgáltatás helyére beszállítani.

Ma reggel temettetett el a meggyilkolt test, még pedig minden haragozó és vallásos szertartás nélkül, mert, a mint mondják, az illető helyen fizetés nélkül nem akartak harangoztatni.

W.

15424.

1434. szám.

Hirdetmény.

A lötenyészési állandijkák és ezüst érmek évenkénti kiosztása, a folyó évben — az a végre kijelölt vegyes bizottságok által — alábbi helyeken és lapokon, következő módokat alant fog eszközöltetni. 1. Lötenyészési állandijkák jutalmaztatnak: a) 3 és 2 éves kanczák, melyek kitünőbb tenyészképességet ígérnek, és befogva, vagy két éves korban felbálatva még nem voltak, vagy ha használtattak is, a miatt észrevehetőleg meg-

rontva nincsenek. b) 4—7 éves anyakanczák, sikerült szópós csikóval, melyek jól tartott, egészséges, erőteljes állatok, és a jó tenyészkancazók kellő tulajdonságaival bírnak. Minden tekintetben kitünő csendőrk csikókat pályázaton kívül az alább kitűzött díjakból részesíteni, a díjazást eszközölő bizottság leendő felhatalmazva. 2. A pályázó lovak tulajdonosai kötelezetnek közsegeljárásági bizonyítványt igazolni: a szópós csikóval bemutatott anyakanczáról, hogy az a csikó születése előtt már birtokukban volt; a 3 és 2 éves kanczáról vagy csendőrk csikóról pedig, hogy az az ellés idejékor birtokukban lévő anyától származott, és általuk neveltetett. 3. Tenyészési díjt nyert anyakancza 7 éves koráig még egyszer pályázhat újabb díjért, ha a díjnyerés után következő valamely évben sikerült csikóval ismét bemutatattik. Oly anyakancza, mely már két díjt nyert, többé nem díjazható. Egy már díjazott lo ugyanazon évben másikat állomáson többé nem pályázhatik. 4. A díjak kiosztása ez évben következő állomásokon és időben fog eszközöltetni: 1. Maros Várárhely szeptember 4-én 3- és 2 éves kanczákért: 1 darab 6 arany, 1 darab 5 arany, 3 darab 4 arany, 5 darab 3 arany; 4—7 éves kanczákért sikerült szópós csikóval 1 darab 6 arany, 1 darab 5 arany, 2 darab 4 arany, összesen 57 arany 14 érem. 2. N.-S. z. e. ben sept. 13-án 3- és 2 éves kanczákért: 1 darab 6 arany, 1 darab 5 arany, 4 darab 3 arany; 4—7 éves kanczákért sikerült szópós csikóval 1 darab 5 arany, 3 darab 4 arany. Összesen 40 arany 8 érem. 4. Nagy Enyed october 16-án 3 és 2 éves kanczákért: 1 darab 6 arany, 1 darab 5 arany, 4 darab 3 arany. 4—7 éves kanczákért sikerült szópós csikóval 1 darab 5 arany, 3 darab 4 arany. Összesen 40 arany 8 érem. 5. Mindazon tenyészők, kiknek különben jutalomra méltónak ítélt lovai a pénzjutalmak elégtelensége miatt abban nem részesíthettek, a bizottságtól ezüst érem általi kitüntetés nyerne, mely érem előlapján Öcsásári és Apostoli királyi Felsége mellképét, hátsó lapján pedig a jelmondatot viseli: „Jó lötenyészésért és ápolásért.” Ménektulajdonosok csupán éremmel való kitüntetésben részesülhetnek. Azon tenyészők, kik jutalomra érdemes lovakat hoztak pályázatra, de a díjak elégtelen volta miatt érmét sem nyerhettek, a díjazás alkalmával nyilvánosan dicőreleg megövezetnek. 6. A bemutatott lovak megbírása, valamint a díj odaítélése is, az illető pályázó helyen egy e végre alakult vegyes polgári és katonai bizottság által történik. 7. Az odaítélt díjak és érmek a díjazott lovak tulajdonosainak, az egész bizottság jelenlétében a pályázók előtt a bizottság elnöke által rögtön kiadatnak. 8. Hogy a díjkiosztást teljesítő bizottság kellő időben megtudhassa az illető pályahelyre megjelent valamennyi pályázó ló tulajdonosok ottlétét, minden ilyen köteles magát legkésőbb a fentjelölt díjkiosztási napokon délelőtti 11 óráig a pályázati állomás helyhatóságánál jelenteni, hol további utasítást fog nyerni. Pesten, 1870. évi augusztus hó 6-án A földművelés, ipar és kereskedelemügyi magy. kir. ministeriumtól.

UJDONSÁGOK.

(—) A honvéd-vadász-zászlóalj a zászlóaljokban létező legjobb lövőköt fognak kiállítani. A vadászok kitünő amerikai fegyverekkel lesznek ellátva, melyek borderjékre és löbztosságaikra nézve ritkítják parjukat. A honvéd-tűzserg felállítása iránt is történtek már előkészületek.

+ Gyilkossági kísérlet. E. hó 16-án M. János ösvezesett B. Lőrinczéval, kivel régebbi idő óta tiltott viszonyban állt s minnogy kisse illumiált állapotban volt, töltött fegyvert szegzett rá. A nő remélve megfutamodott s a saóc alatti házak között bujkálva, a belváros felé igyekezett menekülni. Üldözője azonban nem hagyott fel szándékával, vad szenvedéllyel robat utána mindent. A kétségbeesett nő a piacon lakó Jandoshoz menekült, ki ismerőse volt, hanem csakhamar ott termett ellene is, ki dühből elvakulva egy H. T. nevű nőt vett az üldözőnek, s ezt akar ágyon löni. Azonban segély érkezett s a feltartóztatott gyilkos szándéka dühöngő büntetés börtönbe kísérték.

+ Következő felelőtlenséget vettük: „Van e tudomása a rendőrségnek arról, hogy k. közepoteza végén, a közeli rétekre hordott döglött állatok miatt már hetek óta annyira meg van vesztegetve a lég, hogy igen könnyen komoly következmények állhatnak be, az emberek egészségre nézve? Gyors intézkedésre hívjuk fel az illető hatóságot, főleg pedig, mindenképp szigorú felvigyázat volna szükséges, hogy a döglött állatokat ne vessék ki a boltok és ebek eledelének, hanem assák el. Többen.

(—) A magyar orvosok- és természetvizsgálóknak ez idén Aradra tervezett nagy gyűlése a háboru miatt elbalasztott.

— 151.—1870. A székely-kereszturi állami férfitanító képezdeben az előadások f. évi october 1-én napján megkezdettek. A növendékek beírása szeptember 25-től 30-ig tart. Felvételt minden oly ép testű növendék, a ki 15-dik életévét már meg-

haladta, s az anyanyelv, számítás, földrajz és történelemben legalább annyi jártassággal bír, a mennyi a gymnasium, real- vagy polgári iskola 4. alsó osztályában tanítattik. A belépő kíváncsi vendékek erről vagy nyilvános iskolai (bölcsész-mentes) bizonyítványt köteles bemutatni, vagy felvételi vizsgának magát alávetni. Körül mindenki keresztlevelel, testi épségét orvosi bizonyítvánnyal köteles igazolni. E mellett a vallás- és közoktatási miniszter úr ö nagyméltósága mult hó 31-ről 11-941. szám alatt kelt rendeletét folytán nevezett képezdeben egy rendkívüli egy éves tanfolyam is nyitattik meg. Erre felvételtnek a 20-dik életévüket betöltött oly ifjak, kik felvételi vizsgát képesek letenni — a latin- és görög nyelvet tekintetbe nem véve — a gymnasium, real- vagy polgári iskola 4. alsó osztályában, vagy a felső népskolában tanított tantárgyakból. A felvett ifjak segítve lesznek méréselt lakbérrel s a képezdei köztartásnál olcsó étkezéssel, vagy e helyett ösztöndíjjal. A teljesen vagyontalanok ingyen köztartással. A kik év végével a kívánt elméleti és gyakorlati vizsgákat sikerrel leteszik, a tanítóságra képesítő oklevelet nyernek. Székely-Keresztur, aug. 15. 1870. Sándor Mózes, másod tanfelügyelő.

(—) Nagy-Maroson Hontmegyében az eddigi vasúttávirati állomás helyett magán sürgönyös bevezetésére egy új m. kir. táv. állomás korlátolt napi szolgálattal megnyitott. Pesten, aug. 14. 1870. Takács.

+ Csoda-gyermek. A szépeességi Hobgárt nevű helységben egy földésznek van egy 8 éves fia, a cskája, ki a legbonyolultabb számtani feladatokat pár perc alatt megfjti. Nyolcz, tíz számjeggyel könnyebben e bábuk föléli számvetéssel, mint más papir-n.

(—) Fauszt opera a fővárosi színházban e hó 19-én 100-szor adatott elő, és most is zúfolt házbán.

(—) Gyoma békésmegyei város egy idő óta a borzalmak tanyája. Nemrég egy mézeskalácsos iszonyú megégése s ezzel összekötött gyanú körülmények ragadták meg a figyelmet; most pedig egy szarvasi gyűgyermeknek nyelvét kivágrák, tagjait kifecszomták. Irásban adja tudtal, hogy cigányok fogták el s csönkítették meg.

KÜLFÖLD.

„Bizalom! Bizalom!” E czim alatt Girardin Emil a következő cikket böcsátotta közre:

„Bizalom! Bizalom! Vajha ezen kiáltásom, melyet 1848. február 25-én tettem, 1870. aug. 11-én hasonló rokonszenves viszhangra találva s általa a lelkebbé visszatérne a bizalom, azon teljes bizalom, melyet a törvényhozótest szerdai és csütörtöki ülésében magam találtam, midőn szerezése és büszke voltam a képviselőtest feladatának teljes magaslatán láthatni, mely következkben foglaltatik össze: a conventio bazafiaa terrorizmus nélkül; a fény áryoldal nélkül.

Három nap előtt még kétféle veszély fenyegetett. A forradalom Paris utcáin. A Metz falai alatti megveretés. Ezek egyike magától enyészett el; minden agyban, a leghevesebb s legbidegebb agyakban csak ezen egy gondolat honol: vissza-vern az invasiót! Mióta ezen eszme általános, mióta a Franciaországban szűltötteknél rangkülönbség nélkül erős eszmévé vált, egy a szegényeknél, mint a gazdagoknál, meddőköl mint munkásoknál, urnál mint szolgánál, öregnél mint ifjúnál, de sőt magánál a gyermeknél is, ki meganulta már anyja szemeiben az aggodalom jeleit olvasni, az óta a legkisebb kétség sem létezik a végleges győzelem felett. Annyi bizonyos, hogy az egyedüli kétség, mely még létezik, az ár feletti kétkedés, melyen azt meg fogjuk vásárolni. De habár órágán kellend is azt megfizetni, a legyőzött ellenség is hasonló áron fogja megadni vereségét.

Franciaország, mely az előre nem sejtett csapások fajtáma alatt pillanatnyira lesütö fejét, most újra felemeli azt; az bizalommal tekint az új hadgyimnázist, kit eddig igazságtalanul száműlőn kívül hagytak; Franciaország bizik Bazaine tábornagyban, ki a második sorból az elsőbe lépett át; Franciaország bizik roppant segélyforrásba; bizik hadseregében, mely ezennel jól fog vezéreltetni és élmezőtetni; bizik ifjú mozgó nemzetiségében, melynél a bátorság a buzgóágot fogja növelni; bizik nemzetiségében, melynél kelletlenül több elővigyázat uralkodik.

Franciaország bizik ömagában.

Franciaországok igaza van.

Midőn huszonnév év leforgása után újra ki-mondom e két szót: bizalom! bizalom! — érzem kezem reszketését, hogy nem sokára azt fogom írni: Győzelem! Győzelem!

Paris, aug. 18. Trochu tábornoknak egy proklamatiója ezeket mondja: A veszély idején, melyben a főváros védelmével megbízott haderők főparancsnokává neveztettem ki, Paris városát, az azt megillető szerep lelkesíti.

Paris, mint központ, példát fog adni a nagy áldozatokra. Remélem, hogy a rend, csöndesség és hidegvérűség parancsoló feltételei mellett eredményre jutandók.

Éa a rendet elérendém, azonban nem az ottromállapot hatalma, hanem hazafiságuk és bizalma-

tok által. Apellálók az összes pártokra, hogy erkölcsi tekintélyükkel féken tartandják azokat, kik az általános szerencsétlenségéből előnyt akarnak húzni. A proklamatió tetszéssel fogadtatt a lakosság által.

Paris, aug. 18. A kamara tegnapi ülésében Gambetta, tekintettel a la vilette-i eseményekre, kényszer-rendszabályokat követel az idegenek ellen.

Palikao jelenti: A Pfalzbourg ellen intézett támadás folytán az ellenség 1300 embert vezetett. Thiers abbéli reményének ad kifjezést, hogy Paris az ellenség irányában lektzdehellen ellenállást fog kifejteni és e tekintetből ny vélekedik, hogy az ellenség körül mindent pusztavággá kell tenni, a mennyiben a föld népe terményeivel Parisba fog menekülni. Duvernois kijelenti, hogy a kormányának módjában van az élmezőst teljes biztonságban helyezni, kivált a Thiers által javasolt uton. A „Gaulois” jelenti, hogy 16-an fontos sürgönyök érkeztek a hadügyministeriumhoz. Azonban Bazaine azoknak titoktartását ajánla. E sürgönyök nagy remények gerjesztésére alkalmasak.

Berlin, aug. 17. Két lovassági hadosztály megy Elsasba, e tartomány poriyázása végett. — Egy szilárdi hadtest nyomul a deli hadsereg (koronaherczeg) segélyére.

Paris, aug. 18. Egy rendelet Trochu t Paris kormányzója és Paris összes védelmi ereje fő parancsnokává nevezi ki.

A porosz király folyó hó 11-én, midőn Saarbrückent elhagyta, franczia nyelven következő kiáltványt intézett a franczia néphez:

„Mi Vilmos, Poroszország királya, a következőket tudatjuk a német seregek által megszállott franczia terület lakosával:

Napoleon császár szárazon s tengeren támadást intézven a német nemzet ellen, mely a franczia néppel folyvat békeben öhajtott, s még most is öhajti élni, én átvevem a német seregek parancsnokává, s támadás visszavérése végett s katonai körülmények által arra indítottam, hogy Franciaország batarait átépjem. Én katonák s nem franczia polgarok ellen barozok. — Következőleg ez utóbbiak folyvat személy s vagyonbiztonságot fognak élvezni mindaddig, míg én maguk a német katonaság elleni ellenségei kiserletek által meg nem fosztandók engem azon jogtól, hogy őket oltalmukban részesítem. Oly külön rendelkezések által, melyek a közönségek kitünőleg tudomására fognak juttatni, a különböző hadtestek parancsnokai megbatározandják azon intézkedéseket, melyek a bátor szobásaival magokat ellenkezőbe helyező köznégék, vagy egyének ellen fognak tetetni. Ugyanazok továbbá mindazt szabályozandják, mi ama requisitókra vonatkozik, melyek a katonaság szükseleteire megkivántatónak fognak ítéltetni, s megazabandják a franczia s német pénzek közti fölváltási arányt, hogy így a katonaság s a lakosok közti egyéni fizetek könnyűtessenek.”

Legújabb táviratok.

Erdeti távsürgönyök.

Feladatott Pesten aug. 21. 9 ó. 37 p.

Erkezett aug. 21. 11 ó. 49 p.

Az Anglia által ajánlott fegyvereszetet mindkét barczoló fél elutasítá. A bécsi porosz követésnek távirják: Előőrseink már Tourig s Szajna mellett előhaladtak. Chalonsot megterültől akarják. Anglia béce ajánlatokat tett. Gortsakoff a porosz főhadiszállásra menendő, Frankfurba érkezett.

Napoleon és fia Rheimeban vannak. A párisi helyőrség a hadsereghez csatlakozik. Mac Mahon hadteste ismét felszaporodott batvanezerre. Douai hadteste Belfortból Chalonsba indul.

A Pikardiából és Bretagneból a nép tömeges felkelését jelentik. A franczia kamrák 20-diki ülésében Palikao megzafolja a birt, mintha 18-án a poroszok győzelmet arattak volna és constátálja a poroszok visszavettetését Baumontra.

A belügyminiszter jelenti: 26 dikára 80,000 nemzetőr álland készen fegyverben.

Feladatott Pesten aug. 21. 7 ó este.

Erkezett aug. 21. 10 ó. 30 p. estei

A „Wanderer”-nek távirják B rlinből: Porosz sereg a Maas és Marne közbe visszazorittott; a franczia hadsereg fele Verdun és Chalons közt áll. Palikao jelenti a törvényhozó testben: Bazaine nincs akadályozva operatiojában, Karoly Frigyes seregének felét megemmisítette. Fauly Vitryből segély seregeket visz előre. A guerillabarcz szerveztetik.

En itt közöljük a porosz forrásból származó, a pesti lapoknak érkezett táviratokat is, megjegyezve, hogy azok hitelességét a „Legújabb Táviratok” és lapunk élen olvasható legutolsó, későbbi dátumról szóló eredeti távirataink nemcsak kétségbe vonják, de meg is cáfolják.

Berlin, aug. 19. Záporek köztört épen most olvastatik fel a királyi palota erélyéről a királynak a királynéhoz intézett sürgönyre. A Paribamenetel most nyitva áll a győzők előtt, s remélhető, hogy nem sokára vége vetetik a verontásnak. Victoria lovás parancsoltatt.

Bécs, aug. 20. A mai „Fremdenblatt” Brüsszelből jelentést hoz, mely szerint a koronaherczeg lovas előcsapatát Troyesnél Chalonsól délre látták. A mint látszik, a koronaherczeg Chalons megkerülésével akar Paribhoz éni.

Alexandria, aug. 19. A verestengeren egy franczia frigatle élénk küzdelem után elvett egy porosz frigatont.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

